

קו ההלכה הספרדי

גליון חודשי 25

קו ההלכה

קו ההלכה מענה לשאלות בהלכה 24 שעות ביממה. רגש לנפש. שלום בית. חינוך ילדים

דרך תשובה
הרהרה!
פרטים בעמ' 5 <<<

12

עוד יום אחד
אחזור הביתה

סיפור

11

שתי הצעות
במקביל,
האם כדאי?

שידוכים כהלכה

10

למי מגיע השפע?

חיים בשלווה

4

ירושה
מהשוק
האפור

ריבית

2

הלכות ראש השנה
שחל בשבת

הלכה למעשה • הרב ירון אשכנזי

הלכות לראש השנה תשפ"ז שחל בשבת

ראש השנה ה'תשפ"ז הבא עלינו לטובה יחול בעז"ה ביום שבת וביום ראשון. דבר זה יוצר כמה שינויים בסדרי התפילה, הקידוש, הסעודות וההכנות מן היום הראשון ליום השני. כמו כן, ישנן הלכות מיוחדות הנוגעות לתקיעת השופר, לסעודה שלישית, לתשליך, לאיסור הכנה משבת ליום טוב ולסדר יקנה"ז הנאמר בליל היום השני. להלן נפרט את עיקרי ההלכות כסדרן.

ערב ראש השנה

כמה סעודות יש להכין מערב החג?

• מכיוון שהיום הראשון של ראש השנה חל בשבת, אין אפשרות לבשל בו לצורך ליל היום השני, שהרי אסור להכין משבת ליום טוב. אף לאחר זאת השבת יידרש זמן לחימום ולסידור המאכלים, ולכן נכון להכין כבר ביום שישי את כל צרכי שלוש סעודות השבת ואת סעודת ליל היום השני.

• טוב להוסיף מאכל מיוחד גם לכבוד מלוה מלכה, שכן ליל היום השני חל במוצאי שבת, ויש בו הן סעודת יום טוב הן מעלת מלוה מלכה.

הכנת והדלקת נר נשמה

• יש להכין נר שיכול לדלוק במשך ארבעים ושמונה שעות. מן הנר הזה יעבירו אש במוצאי

שבת לצורך הדלקת נרות היום השני, וכן לצורך הדלקת הגז ושאר ההדלקות המותרות ביום טוב.

• נכון לכוון בעת הדלקתו שהוא מיועד גם להאיר את הבית, כדי שיוכלו לברך עליו במוצאי שבת את ברכת "בורא מאורי האש". ברכה זו נאמרת רק על אור שנועד להאיר ושאפשר ליהנות מאורו, שהרי אין מברכים על הנר עד שיאותו לאורו.

מתי מדליקים ומה נוסח הברכה של הדלקת נרות בערב ראש השנה שחל בשבת?

• ביום שישי, ערב ראש השנה, מדליקים את הנרות מבעוד יום, כעשרים דקות לפני השקיעה, כדרך שמדליקים בכל ערב שבת. הברכה היא:

"ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם, אשר קידשנו במצוותיו וציוונו להדליק נר של שבת ויום טוב". כמבואר בשלחן ערוך (סימן תקי"ד סעיף יא) ובמשנה ברורה שם. ובשמירת שבת כהלכתה (פרק מ"ד סעיף ד').

• הנוסח הנכון של הדלקת נרות שבת וראש השנה: "להדליק נר של שבת ויום טוב" ולא

"להדליק נר של שבת ויום הזיכרון", מפני שאין לנוסח זה שורש וענף. שו"ת יביע אומר (ח"ב, אורח חיים, סימן ט"ז, אות י"ח).

• נכון שהנשים לא תברכנה "שהחיינו" בשעת הדלקת הנרות, אלא תכוונה לצאת ידי חובה בברכת "שהחיינו" הנאמרת בקידוש, הן למנהג האשכנזים, התימנים והספרדים. כמבואר במשנה ברורה (סימן רס"ג סק"ג) ושמירת שבת כהלכתה (שם), ובחזון עובדיה (ימים נוראים, עמ' סב).

הקידוש וסעודת הלילה

אומרים "שלום עליכם" ו"אשת חיל"

• אף שהלילה הוא ליל ראש השנה, הוא גם ליל שבת. לכן אין משנים ממנהג השבת, אלא

אומרים "שלום עליכם" ו"אשת חיל". לאחר מכן אומרים את נוסח התפילה הנדפס במחזורים לפני קידוש של ראש השנה.

• בקידוש יש להקפיד לפתוח באמירת "ויכולו", להזכיר את השבת בתוך נוסח הקידוש, ולחתום: "מקדש השבת וישראל ויום הזיכרון".

האם מותר לאכול דגים בראש השנה שחל בשבת?

מותר לאכול דגים בראש השנה, ובפרט כאשר הוא חל בשבת. גם מי שנוהג בכל שנה להימנע מדגים בראש השנה, רשאי לאוכלם לכבוד שבת ולומר: "יהי רצון שנפרה ונרבה כדגים" או "שירבו זכויותינו כדגים".

תפילת שחרית מוקדמת

בראש השנה ישנה מעלה להתפלל כותיקין (בזמן נץ החמה) ומכל מקום בשנה שראש השנה חל בשבת, יש להקדים את תפילת שחרית ככל האפשר, כדי שיוכלו להתפלל מנחה גדולה ולאכול סעודה שלישית בזמן ובנחת כפי שיבואר בהמשך.

תפילת מנחה

• מומלץ מאד לעשות תפילת מנחה בזמן מנחה גדולה (במרכז: 13:09, י-ם: 13:07), כדי שייספיק לאכול סעודה שלישית קודם סוף שעה תשיעית של היום כמו שיבואר בסמוך.

• טוב להתפלל מנחה לפני הסעודה השלישית, שכן המנהג להתפלל מנחה קודם הסעודה. כמבואר בילקוט יוסף (שבת ח"א, עמ' תג) ובכף החיים (סימן תקכ"ט ס"ק טז).

• אם לא התאפשר להתפלל ולסעוד מוקדם, רשאי להתפלל מנחה ולאכול לאחר השעה התשיעית ועד השקיעה, אך לא ימלא את כריסו. אלא יאכל שיעור כביצה פת (54 גרם), שהוא שיעור סעודה שלישית. שולחן ערוך (סימן רצ"א ס"א).

• במנחה של שבת קוראים שלושה עולים בתחילת פרשת האזינו. לאחר חזרת השליח ציבור אומרים "אבינו מלכנו", ולאחר מכן

נכשלת בבשר וחלב? יש תשובה!

הזרייה! זאת התשובה שילך.

תורה את הדרך, האר עיני אחרים לבל יכשלו בהלכות אלו!

3030* להצטרפות למיזם התשובה:

הגאון הרב ירון אשכנזי שליט"א • רב העיר גדרה וראש קו ההלכה הספרדי

וכן פסק במשנה ברורה (סימן תרס"ז ס"ק ה) שהתיר יין או מים מיום טוב לחבירו אם יש חשש שלא ימצא בקלות בערב, רק שצריך להביאו בעוד היום גדול.

• גם עוף או בשר קפואים שאינם מבושלים אינם נחשבים בדרך כלל מוקצה, ומעיקר הדין אפשר להוציאם כדי שיהיו ראויים לבישול בלילה. אולם הרוצה לצאת מן המחלוקת, הן מצד הכנה והן מצד מוקצה, יניחם במקרר מערב שבת.

• בדגים שאינם מבושלים יש לחוש יותר לאיסור מוקצה, ולכן אין להוציאם מן המקפא בשבת.

• לאחר צאת השבת תאמר האישה "ברוך המבדיל בין קודש לקודש", ותניח את האוכל על הפלטה או על האש. עד שיחזור הבעל מבית הכנסת ויגיע זמן הסעודה, המאכלים יהיו חמים.

להכין לצורך הלילה בבין השמשות

• במקום שיש צורך גדול, כגון שלא יספיקו להכין את צורכי סעודת יום טוב לאחר צאת הכוכבים, מותר להכין את השולחן וכיוצא בזה בזמן בין השמשות של מוצאי שבת (לאחר השקיעה). הטעם לכך הוא שכל דבר שאיסורו מדרבנן, לא גזרו עליו חכמים בזמן בין השמשות במקום צורך.

• ובוודאי שמותר לעשות הכנות שונות לאחר שלוש עשרה וחצי דקות מן השקיעה, כדעת מרן השולחן ערוך, ואין צורך להחמיר בדיני הכנה ולהמתין עשרים דקות לאחר השקיעה.

כן פסק בחזון עובדיה (ארבע תעניות, עמ' שלג). וכן כתב בחזון עובדיה (פסח, עמ' רסח), שאם יש צורך גדול להכין את השולחן וכליו קודם צאת הכוכבים, כגון שהמקום רחב ידיים ובני הבית מרובים, אפשר להקל ולעשות זאת בזמן בין השמשות של מוצאי שבת.

באילו אופנים מותר להניח תבשילים על הפלטה מבעוד יום לצורך הלילה?

האופן הראשון - אם מכונן את הפלטה מערב

לאחר השקיעה (השקיעה בשעה 18:53) ולומר: "ברוך המבדיל בין קודש לקודש".

כך נפסק בשולחן ערוך (סימן תק"ג ס"א) וברמ"א (סימן תרס"ז). לכן אסור לסדר בשבת את השולחנות לצורך סעודת הלילה, לרבות הנחת צלחות, כוסות, סכ"ס, חלות ושאר צרכי הסעודה.

• כמו כן, אין לשטוף כלים כאשר אין בהם צורך נוסף בשבת וכל מטרת השטיפה היא להשתמש בהם בלילה. אולם אם הכלים מעלים צחנה או ריח רע, מותר לשטפם, מפני שהשטיפה נעשית גם לצורך השבת עצמה, כדי לסלק את הריח.

• אין להחליף בשבת את הפרוכת בפרוכת של יום טוב, משום שניכר שהפעולה נעשית לצורך הלילה, והרי היא בכלל הכנה. משנה ברורה (סימן תצ"ד ס"ק ט).

• בדיעבד, אם הכינו בשבת דבר לצורך יום טוב, כתבו כמה פוסקים שאין לאסור את ההנאה ממנו, שהרי אפילו במה שהוכן בשבת לצורך חול יש מקילים בדיעבד, וכל שכן כאשר הוכן לצורך יום טוב.

האם מותר להוציא אוכל מן המקפא ולהניח על הפלטה שיתחמם או על השיש כדי שיפשיר ללילה?

• אסור להניח מאכלים של הלילה על גבי הפלטה החשמלית, אף אם האוכל מבושל, משום הכנה משבת ליום טוב, אבל מותר להוציא מהמקפא כדי שיפשיר עד הלילה, רק יקפיד להוציא בעוד היום גדול כדי שלא יהיה ניכר שעושה כן לצורך הלילה. ומכל מקום הדרך המובחרת היא להעביר את המאכלים מן המקפא למקרר כבר מערב שבת, כדי לצאת מן המחלוקת.

עין בחזון עובדיה (שבת ח"ב עמ' תמז) שכתב להתיר להוציא אוכל מן המקפא בשבת כדי שיפשיר ויהיה ראוי לסעודת ליל יום טוב, וחלק על מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל, שאסר להוציא מן המקפא וחשש משום הכנה משבת ליום טוב.

אומרים "צדקתך". שולחן ערוך (סימן תקצ"ח ס"א) ובחזון עובדיה (ימים נוראים, עמ' קפה).

סעודה שלישית

מתי יש לאכול סעודה שלישית?

• יש לאכול סעודה שלישית ולסיים עד השעה 16:17 והסיבה לדבר כדי שייכנס ליום השני כשהוא תאב לאכול.

דבר זה הוא בכלל כבוד יום טוב, כמבואר ברמ"א (סימן תקכ"ט ס"א) ובביאור הלכה (שם, ד"ה מנחה ולמעלה).

• ואם מכיר את עצמו ויודע שגם לאחר הסעודה יישאר תאב לסעודת יום טוב, יש מקום להתיר לו לאכול אף לאחר סוף השעה התשיעית, אבל לכתחילה אין לסמוך על זה.

• לכתחילה יש לאכול פת, ובשעת הדחק כשאין יכולת לאכול לחם יכול לקיים את הסעודה בפירות או ובמיני מאפה בלבד.

חזון עובדיה (פסח, עמ' רסד; יום טוב, עמ' צא), שער הציון (סימן תקכ"ט ס"ק י), כף החיים (סימן תקכ"ט ס"ק טז; סימן רצ"א ס"ק ה).

האם אומרים תשליך בשבת?

יש נמנעים בשנה זו שלא לעשות תשליך בשבת, ומנהג הספרדים שלא לדחות את אמירת התשליך אלא אחר תפילת מנחה אומרים את נוסח התשליך. אף כאשר היום הראשון חל בשבת, ומכל מקום בזמנינו שרוב ככל הקהילות אינן יוצאות ממקומן ואין בעיה של טלטול הסידורים, יכולים לומר תשליך גם ביום הראשון, ואם יוצאים למקום שאין בו עירוב צריך להיזהר שלא להוציא סידורים לאותו המקום.

איסור הכנה משבת ליום טוב

האם מותר לערוך את השולחן בשבת לצורך ליל היום השני?

• אין לסדר שולחן, להניח צלחות, כוסות, סכ"ס וחלות, לשטוף כלים או להחליף פרוכת לצורך ליל יום טוב. יש להמתין שלש עשרה וחצי דקות

נכשלת בשמירת שבת? יש תשובה!

זאת התשובה שלך.

תורה את הדרך, האר עיני אחרים לבל יכשלו בהלכות אלו!

הלכה למעשה

הגאון הרב ירון אשכנזי שליט"א • רב העיר גדרה וראש קו ההלכה הספרדי

• אם עדיין לא הודלקו נרות יום טוב, כגון שממתינים לזמן רבנו תם, אפשר להביא אל השולחן את נר הנשמה שהודלק מערב שבת ולברך עליו, בתנאי שנהנים מאורו ורואים את השלהבת עצמה.

• אין לברך על הנרות הנמצאות בוטרינה כאשר הנרות נראים מבעד לזכוכית ואין רואים את השלהבת. שולחן ערוך (סימן רח"צ ס"ו) ובספר באר יצחק (ח"ה, סימן ח).

יום שני של ראש השנה

האם מברכים "שהחיינו" על תקיעת השופר?

מברכים שהחיינו ביום השני על תקיעת שופר מאחר שלא תקעו ביום הראשון שחל בשבת, תקיעות היום השני הן התקיעות הראשונות של השנה, ולכן מברכים עליהן "שהחיינו". בשנה רגילה נחלקו הפוסקים בעניין ברכת "שהחיינו" על התקיעות ביום השני. אולם כאשר היום הראשון חל בשבת ולא תקעו בו כלל, מברכים "שהחיינו" ביום השני, שהרי זו הפעם הראשונה שבה מקיימים באותה שנה את מצוות תקיעת השופר.

נכון שרב בית הכנסת יאמר לפני התקיעות דברי התעוררות קצרים, ויעורר את הציבור לקבל על עצמם קבלה טובה לקראת השנה החדשה. כמו כן, יש להזהיר את הציבור בשלושה דברים:

- א. לכוון בברכות ובתקיעות לצאת ידי חובה, והתוקע יכוון להוציא את כל השומעים.

- ב. אין לענות "ברוך הוא וברוך שמו" על ברכות השופר, משום שהשומעים צריכים לצאת ידי חובה בברכות אלו, ואמירה זו עלולה להיחשב הפסק.
- ג. אין לדבר מתחילת התקיעות ועד לאחר חזרת תפילת מוסף, שבה משלימים את כל סדר התקיעות.

בכלל זה, אין לומר בפה את נוסח הווידי המודפס במחזורים בין התקיעות. אפשר להרהר בו בלב בלבד, וכמבואר בחזון עובדיה (ימים נוראים, עמ' קיז).

לשפשף ולסחוט את השיער.

ליל שני של ראש השנה

מתי מדליקים את נרות היום השני?

• יש להמתין עד צאת השבת (צאת השבת 19:23). הנוהגים כרבנו תם ימתינו לזמן רבנו תם (זמן רבינו תם 20:08). לפני ההדלקה תאמר האשה "ברוך המבדיל בין קודש לקודש"

• מדליקים מאש קיימת ומברכים: **"ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם, אשר קידשנו במצוותיו וציוונו להדליק נר של יום טוב".**

הבדלה בתפילת ערבית

יש להזהיר את הציבור לפני תפילת ערבית שיאמרו בתפילה נוסח "ותודיענו" שהוא הבדלה שעושים בתפילה, כי אם שכח לומר "ותודיענו" ואחר כך שתה קודם הקידוש, יתחייב להתפלל שוב תפילת ערבית.

בקידוש הלילה השני עושים סדר יקנה"ז, מהו סדר יקנה"ז?

כאשר ליל יום טוב חל במוצאי שבת, משלבים את הקידוש וההבדלה על כוס אחת. ראשי התיבות של סדר הברכות הם יקנה"ז:

1. יין - "בורא פרי הגפן".
2. קידוש - ברכת קידוש היום: "אשר בחר בנו".
3. נר - "בורא מאורי האש".
4. הבדלה - "המבדיל בין קודש לחול", ובחתימה: "המבדיל בין קודש לקודש".
5. זמן - "שהחיינו".

על הבשמים אין מברכים, מפני שהנשמה היתרה של שבת אינה מסתלקת לגמרי עם כניסת קדושת יום טוב, ואין כאן אותה חולשה המצויה במוצאי שבת רגיל.

על איזה נר מברכים "בורא מאורי האש"?

• אין להדליק אבוקה כדרך שמדליקים בכל מוצאי שבת, מפני שלאחר הברכה אסור לכבותה ביום טוב. לכן מברכים על נרות יום טוב שהודלקו מאש קיימת, ואפשר לקרובם אל השולחן לצורך הברכה ולאחר הקידוש להחזירם למקומם.

שבת שחלק מן היום תהיה כבויה, ומניח את התבשילים על גבי הפלטה כשהיא כבויה, ועתידה להידלק בהמשך היום, מותר לעשות כן ואין בזה משום איסור הכנה, אף שהמאכלים מתחממים קודם צאת שבת, ובאופן שכל המאכלים מבושלים כל צרכם, כי אם אינם מבושלים יש בזה איסור בישול בשבת.

האופן השני - במקום שמניח מאכל על הפלטה בשבת בעוד היום גדול, וכוונתו לאכול מעט מהתבשיל בשבת, מותר לעשות כן ואין בזה איסור הכנה, כי כאשר האדם אוכל מעט מן המאכל כבר בשבת. בכך נמצא שהוצאתו מן המקפא נעשתה גם לצורך השבת עצמה. כעין מה שמצינו שמותר לקחת סידור לבית הכנסת בשבת אחר הצהריים לצורך יום טוב, ובלבד שישתמש בו מעט מבעוד יום. כמ"ש בשו"ת אבני ישפה (ח"ו סימן פו אות ג').

הכנסת בקבוקי שתייה למקרר

לכתחילה יש להכניס בקבוקי שתייה למקרר מערב שבת שיהיה מוכן ליום טוב שני, או להכניס בבוקר השבת באופן שאם ירצו לשתות מהם בשבת יספיקו המים להתקרר קודם צאת השבת, ומכיוון שאם יכניס את השתייה רק בצאת השבת לא יספיקו המים להתקרר לצורך הסעודה, מותר לעשות כן, בתנאי שיעשה זאת בעוד היום גדול, באופן שלא יהיה ניכר שעושה כן דווקא לצורך הלילה. על פי המבואר לעיל שכן כתב המשנה ברורה (שם) בשם החיי אדם, וכ"פ בספר אורחות שבת (ח"ב, עמ' תיא).

האם מותר להתקלח בשבת לכבוד יום טוב?

• בשבת אסור להתקלח במים חמים, גם אם הוחמו בדוד שמש, ולכן אם מתקלח בשבת יתקלח במים צוננים (ומותר לכוון שיהיו מעט פחות מפורשים רק שלא יהיו חמים), ואין בזה איסור הכנה מפני שנהנה מן הרחיצה כבר בשבת. ובמוצאי שבת מותר להתקלח גם במים חמים שהוחמו בדוד שמש. חזון עובדיה (יום טוב, עמ' מא)

• יש להיזהר שלא לסחוט את המגבת או את השיער, ואין להסתרק במסרק העלול לתלוש שערות. טוב להשתמש בסבון נוזלי, ולהיזהר שלא

במניות החברה – האם יש בכך איסור ריבית? תשובה: מעיקר הדין אין בזה איסור. מנייה היא שותפות ברווח והפסד ולא הלוואה, ולכן אין בה איסור ריבית. חשש ריבית קיים בעיקר אם חלק מהשכר ניתן באגרות חוב, שאז יש צורך ב'היתר עיסקה' עם החברה.

אמנם לכתחילה יש שנוהרים מלהחזיק מניות בחברות העוסקות או משקיעות באיסורים (כגון חילול שבת, חמץ בפסח וכדו'). אך מעיקר הדין מותר לקבל את המניות כחלק מהשכר.

הלוואה שעדיין לא נגבו – אסור ליורשים לגבות מן הלווים אלא את הקרן בלבד, ואת הריבית אינם רשאים לגבות.

קבלת מניות כחלק מהשכר - מותר?

שאלה: עובד בחברה שמקבל חלק משכרו

הוריש מיליונים מהשוק האפור

שאלה: אדם שעסק בהלוואות בשוק האפור, הלווה לאנשים בריבית קצוצה ונפטר כשהוא מותיר אחריו נכסים – האם מותר ליורשיו להשתמש בכספים אלו?

תשובה: מי שלקח ריבית קצוצה, אין עוון זה נמחל לו עד ששייב את הריבית שגבה ללווים. מכל מקום, אם מת ולא שב בתשובה מאיסור זה – מותר לבניו היורשים להשתמש בכספים אלו שהשאיר אחריו.

וכל זה דווקא בכספי ריבית שהאב כבר גבה בחייו. אבל אם האב הותיר אחריו שטרות

דרך תשובה הורית

השאלה היא לא רק על מה אתה מבקש סליחה וכפרה - אלא מה עשית כדי לתקן ולהגיע נקי ליום הדין

ערב יום הדין - ראש השנה, כשהלב מבקש כפרה ותיקון, "הורית" זו תשובת המשקל: להרבות אור דווקא במקום שבו היה חסר אור, ולסייע ליהודים שלא ייכשלו במקום שבו אתה מבקש לתקן. מאחורי זה עומד מערך קו ההלכה הספרדי - מאות רבנים, אלפי שיחות ומערכות שלמות של הלכה, שידוכים, שלום בית וסיוע.

במהלך שנה מדובר במעל מיליון שיחות נכנסות!

תחשבו מה עומד מאחורי המספר הזה. לא מיליון שיחות.

מעל מיליון אנשים עם שאלות.

מעל מיליון פעמים שבהן מישהו עצר ורצה לדעת מה נכון.

מעל מיליון רגעים שבהם תשובה אחת יכולה למנוע טעות.

וכדי שכל אותם אנשים יוכלו לקבל מענה, צריך להחזיק מערכת שלמה.

לנהל מערכת של יותר מ-300 רבנים ופוסקי הלכה משיבים זו מלאכה כבדה ומורכבת מאוד.

לכל רב יש את תחומי המענה שלו, את שעות הפעילות ואת הדרישות הנדרשות ממנו. בכל רגע צריך לדעת היכן חסר מענה, היכן העומס גובר, היכן נדרשת תגבורת ואיך לוודא שכל פונה יקבל מענה.

את המלאכה המורכבת הזו מוביל במסירות הסמנכ"ל של קו ההלכה, הרב אברהם מיג'אן, שפועל מאחורי הקלעים כדי לתאם בין מאות הרבנים, לפקח על מערך המענה ולוודא שהמערכת כולה פועלת בצורה מיטבית.

מערכות תקשורת שיאפשרו למאות רבנים לענות, תשתיות, עמדות מענה, מערכות ניהול ועבודה מסביב לשעון.

הציבור רואה את הרב שעונה. הוא כמעט לא רואה את כל מה שמאפשר לרב להיות שם.

וזה המקום שבו הזכות שלך מתחילה. כי אתה לא צריך לענות לשיחה כדי להיות חלק מהתשובה.

אתה יכול לאפשר למישהו אחר לענות. אתה יכול להחזיק את המערכת שמחזיקה את המענה.

וכשיהודי אחר יקבל תשובה - תהיה לך חלק בזה.

**הם שואלים.
התשובה - שלך.**

יש דברים שאדם לא מספר לאף אחד. רגעים שהוא נזכר בהם דווקא כשהוא לבד. מעשה שהיה רוצה לתקן. טעות שהוא מצטער עליה. מקום שבו הוא יודע, עמוק בתוך הלב, שהוא יכול היה לנהוג אחרת. וככל שמתקרבים לראש השנה, המחשבות האלה מקבלות עוצמה אחרת.

האדם עושה חשבון נפש. מסתכל על השנה שעברה ושואל את עצמו: מה אני לוקח איתי לשנה הבאה? מה אני רוצה לתקן? איך אני מגיע לראש השנה קצת יותר נקי? החרטה היא התחלה.

אבל לפעמים אדם צריך גם למצוא את הדרך להפוך את החרטה למעשה.

"הורית" היא הזדמנות כזו.

הורית לאחרים את הדרך. עזרת להם לדעת. מנעת מהם להיכשל במקום שבו אולי אתה עצמך כבר נכשלת. במקום להישאר עם הכאב של מה שהיה, להפוך אותו למשהו שמאיר לאחרים.

אם פעם לא ידעת - תעזור לאחרים לדעת.

אם פעם נכשלת - תעזור לאחרים שלא להיכשל.

אם פעם היה לך ספק - תאפשר לאחר לקבל תשובה ברורה.

ואם יש מקום שאתה מבקש עליו תיקון, אולי דווקא שם יכולה להתחיל הזכות שלך. הם שואלים. התשובה שלך.

בכל יום מתקבלות בקו ההלכה הספרדי אלפי שיחות. אדם מרים את הטלפון, לפעמים באמצע היום ולפעמים בשעה מאוחרת בלילה, ומבקש לדעת מה נכון לעשות. ומהצד השני צריך להיות רב.

לא עוד מידע לא מדויק לא תשובה כללית. רב פוסק הלכה שמקשיב לשאלה, מבין את המציאות ופוסק על פי ההלכה.

כדי לתת את המענה הזה פועלים בקו מעל-300 רבנים, ובהם רבנים המשמשים כראשי מחלקות ומובילים את תחומי המענה השונים. המערך ערוך גם לשעות שבהן רוב האנשים כבר ישנים, עם רבנים ופוסקי הלכה שעונים בשעות המאוחרות של הלילה ורבנים שנכנסים לתת מענה כאשר העומס גובר.

כ-3,000 שיחות נכנסות מדי יום ביום. ובתקופות עומס יש ימים שבהם מגיעות כ-6,000 שיחות.

כ- 40 מטפלים ומטפלות רגשיים פועלים במערך הנפש ונותנים מענה 24/6 לאנשים שמתמודדים עם קשיים רגשיים ונפשיים. הם לא תמיד נראים מבחוץ. לפעמים זה אדם שיושב לידך בבית הכנסת. לפעמים שכן.

לפעמים חבר. אדם שמחייך לכולם, אבל בפנים מנהל מלחמה שאיש אינו יודע עליה. וכשהוא מחליט סוף סוף לבקש עזרה, הוא צריך לדעת שיש כתובת. מישהו שיקשיב. מישהו שייקח אותו ברצינות. מישהו שיעזור לו למצוא את הצעד הבא.

מחלקת "רגש לנפש" היא אחת המחלקות החשובות במערך, שנועדה לתת מענה לאנשים המתמודדים עם קשיים רגשיים ונפשיים. את המחלקה, לצד המענה הדיגיטלי, מנהל הגאון רבי אליהו חייאב שליט"א, שעושה ימים ולילות למען העמדת המענה בצורה המיטבית, כדי שכל אדם הזקוק לעזרה יוכל למצוא כתובת, לקבל הקשבה ולדעת שיש מי שנמצא שם עבורו. במחלקת "רגש לנפש" פועלים כ-40 מטפלים ומטפלות רגשיים, המעניקים מענה 24/6 לאנשים הזקוקים להכוונה ולסיוע. זו לא עוד מחלקה במערך. זו כתובת עבור אנשים שלפעמים מסתירים את הכאב שלהם במשך חודשים ושנים, עד שמגיע הרגע שבו הם מחליטים לבקש עזרה. ולצד המענה הטלפוני והמקצועי, פועל תחת ניהולו של הרב חייאב גם המענה הדיגיטלי, המאפשר לאנשים שאינם יכולים או אינם מעוניינים לשוחח בטלפון לפנות בכתב ולקבל מענה. המערך הדיגיטלי מקבל כ-1,000 פניות ביום.

גם כאן, מאחורי כל מענה, עומדת מערכת שלמה. והמערכת הזו צריכה אנשים שיחזיקו אותה. גם הדרך שבה אנשים פונים השתנתה. לא כולם יכולים או רוצים לדבר בטלפון. יש שאלות שקל יותר לכתוב. יש מצבים שבהם האדם נמצא במקום שאינו מאפשר שיחה. לכן לצד המענה הטלפוני פועל גם מערך דיגיטלי באמצעות דואר אלקטרוני ומערכות נוספות. גם שם אדם כותב שאלה ומחכה לתשובה.

ולצד כל אלה יש גם אנשים שאינם יכולים לצאת מהבית, אך רוצים להיות חלק מהתפילה ומהציבור. עבורם מתקיימים שידורי תפילה שמאפשרים להם להתחבר גם כשהדלת נשארת סגורה.

זהו קו ההלכה. לא רק מספר טלפון. לא רק רבנים. אלא מערכת שנוגעת באנשים בדיוק ברגע שבו הם צריכים מישהו. מאחורי המערך עומדים בנשיאות הקו מרן הראשון לציון, הגאון הגדול רבי יצחק יוסף שליט"א, בראש קו ההלכה עומד הגאון רבי ירון אשכנזי שליט"א,

יש שאלות שמבקשות תשובה. יש שאלות שמבקשות עולם שלם של עשייה. יש בחור שמחכה לשידוך. יש אמא שמתפללת לראות את בנה מקים את ביתו. יש אבא שמחפש כבר זמן רב את ההצעה הנכונה, ומקווה שהשיחה הבאה תהיה זו שתביא את הבשורה.

מאחורי כל שידוך כזה יש עולם שלם. במערך השידוכים של קו ההלכה הספרדי רשומים כיום כ-5,000 שמות של בחורים ובחורות, לצד שדכנים ושדכניות העוסקים בכך באופן שוטף. אלפי אנשים נמצאים בתוך המערכת, מחפשים, מציעים, בודקים, מתקשרים ומנסים לחבר בין שני עולמות - בתקווה שבסופו של דבר ייבנה בית בישראל.

המספרים גדולים, אבל מאחורי כל מספר מסתתר אדם. בחור שממתין. בחורה שמחכה. הורים שמייחלים. משפחה שלמה שמבקשת לראות את הרגע שבו תיפתח דלת חדשה בחייה.

לפעמים זו רק שיחת טלפון אחת. לפעמים זו הצעה שנראית בתחילה כמו עוד הצעה. אבל מאחוריה יכול להסתתר בית שלם שעדיין לא קיים. כי כששדכן מתקשר למשפחה, הוא לא רק מוסר שם. הוא עשוי לפתוח דלת לחיים חדשים. וכשהצעה הופכת לפגישה, ופגישה הופכת להחלטה, מתחיל להיבנות משהו שילווה את אותה משפחה במשך דורות.

גם זו תשובה. גם זו זכות.

והעשייה אינה מסתיימת בשידוכים. יש בתים שכבר הוקמו, משפחות שכבר נבנו, אבל דווקא שם החיים מזמנים שאלות אחרות. שאלות של חינוך, של שלום בית, של התמודדות, של מצוקה ושל צורך בעזרה ובהכוונה. גם שם צריך שיהיה מי שיענה. זו התמונה הגדולה שמאחורי קו ההלכה הספרדי: לא רק מענה לשאלה שנשאלת ברגע מסוים, אלא מערכת שלמה שפוגשת מאות אלפי אנשים בנקודות משמעותיות בחייהם ומנסה לתת לכל אחד מהם את המענה הנכון, בזמן הנכון. כי לפעמים תשובה טובה היא זו שפותרת שאלה. ולפעמים, תשובה אחת יכולה להיות הצעד הראשון בדרך לבית שלם. כ-50 יועצי שלום בית נותנים מענה לאנשים שנמצאים בקושי זוגי ומשפחתי. אנשים שלפעמים כבר לא יודעים איך לדבר אחד עם השני. אנשים שהכאב בבית הפך לשגרה. אנשים שצריכים מישהו מבחוץ שיגיד להם: אל תוותרו עדיין.

שיחה אחת לא תמיד פותרת הכול. אבל לפעמים שיחה אחת מגיעה בדיוק בזמן. ולפעמים זה כל ההבדל. ויש גם אנשים שהכאב שלהם נמצא עמוק יותר.

ואולי זו הזדמנות להיות שותף בכך שעוד יהודי יקבל תשובה.
עוד רב יוכל לענות.
עוד שיחה לא תישאר ללא מענה.
עוד אדם לא יישאר לבד עם הספק.
עוד בית יקבל הכוונה.
עוד בחור יקבל הצעה.
עוד זוג יקבל עצרה.
עוד אדם שנמצא בכאב ימצא מישהו שיקשיב לו.

וזה דרך תשובה

הורית!

אתה לא צריך לדעת את התשובה לכל שאלה.
אתה רק צריך לעזור לכך שתהיה תשובה.
אתה לא צריך להיות הרב שעונה.
אתה יכול להיות זה שמאפשר לרב לענות.
אתה לא צריך לדעת למי בדיוק הגעת.
מספיק לדעת שהזכות תגיע למישהו שזקוק לה.
אולי לעולם לא תדע מי התקשר.
לא תדע באיזה בית התקבלה התשובה.
לא תדע מי ניצל ממכשול.
לא תדע איזה בית נבנה.

אבל אתה יכול לדעת דבר אחד: היית שם!

וכשתגיע לראש השנה, כשתעמוד מול עצמך ותחשוב על השנה שעברה, אולי תוכל לומר לעצמך: במקום שבו ביקשתי תיקון - עשיתי מעשה.

במקום שבו כאב לי - הוספתי אור.
במקום שבו אני רוצה להיות נקי יותר - עזרתי לאחרים.
ללכת בדרך נקייה יותר. זו תשובת המשקל.

הורית!

הורית לאחרים את הדרך.
עזרת להם לדעת.
עזרת להם לא להיכשל.

ועכשיו, אולי זו גם הדרך שלך לתקן.
נכשלת? מהיום יש תשובה.
טעית? מהיום יש תשובה.
נפלת? מהיום יש תשובה.
אל תישאר רק עם החרטה. תהפוך אותה לזכות.
תהפוך אותה לאור. תהפוך אותה לתשובה.

הם שואלים. התשובה – שלך.

כשלצידו המנכ"ל והמיסד הרב אליהו שושן יחד עם ראשי המחלקות, מאות הרבנים ואנשי המקצוע, שפועלים כדי להחזיק את המענה ולהרחיב אותו בהתאם לצורך.

אבל כל זה דורש משאבים.
ככל שיש יותר פניות, צריך יותר רבנים. ככל שיש יותר רבנים, צריך יותר מערכות. ככל שהמערכת גדלה, צריך להחזיק אותה טוב יותר.
וזה המקום שבו אדם יכול להחליט שהוא לא רק מבקש לעצמו תיקון. הוא עושה משהו.
הוא הופך את הרצון לתקן למשהו שמועיל לאחרים.

חז"ל לימדונו: "באבר שהטא - בו יתרפא". בספר חסידים מובא עניין "תשובת המשקל" - להרבות במעשים טובים כנגד המקום שבו היה הקלקול.

ומרן הראשון לציון, הגאון הגדול רבי יצחק יוסף שליט"א, כתב בהתייחסו לשותפות בארגון כי יש בכך "תיקון לאדם שתורם שהוא כעין תשובת המשקל", כאשר אדם מרבה דווקא בתחום שבו הוא מבקש תיקון ומסייע לאחרים להישמר.

זהו אולי אחד הדברים העמוקים ביותר שאדם יכול לקחת איתו לקראת ראש השנה.
לא להתעלם ממה שהיה.
לא לברוח מהמקום הכואב.
אלא לקחת אותו ולהפוך אותו למקום שממנו יוצא אור.
אם פעם ח"ו נכשלת בענייני כשרות - אולי עכשיו

תעזור ליהודי אחר לדעת את ההלכה.
אם פעם ח"ו היה לך קושי בענייני טהרה - אולי עכשיו תסייע להרבות טהרה.
אם פעם ח"ו נכשלת במקום מסוים - אולי עכשיו תוכל לעזור לאחרים שלא להגיע לשם.

לא משום שהמעשה הטוב מוחק את העבר כאילו לא היה. אלא משום שהוא נותן לחרטה משמעות. הוא הופך אותה למעשה.

והימים שלפני ראש השנה הם אולי הזמן המתאים ביותר לעשות את זה.

כי יש רגע שבו אדם צריך להפסיק לשאול רק "על מה אני מצטער?" ולהתחיל לשאול "מה אני עושה כדי לתקן?"

אולי התשובה שלך היא עוד קבלה.
אולי עוד מצווה.

הורית! תשובת המשקל זה קל.

להצטרפות למיזם התשובה וחתימה על שותפות 3030*

דרך חשוכה

תשובה!

נכשלת?

יש תשובה!

תורה את הדרך, האר עיני אחרים לבל יכשלו בהלכות אלו!

תשובת המשקל. זה קל!

הם שואלים. התשובה – שלך!

ניתן
להעביר
כספי
כפרות

שאלות בהלכה • שאלות בטהרת הבית • שאלות בכשרות • שאלות בממונות • שאלות בהלכות שבת • שאלות בחגים ומועדים • עלון בתפוצה רחבה • שלום בית • חינוך ילדים • רגש לנפש - שאלות בהתמודדות יומיומית • תפילות בשידור חי • אתר עם אלפי שיעורי תורה • שידוכים

מיהו מיזם הורית?!

קו ההלכה הספרדי מעניק מענה לאלפי שאלות מדי יום. כשאתה מנחה אחרים שלא יכשלו במה שנכשלת – הינך זוכה לתיקון וכפרה על החטא בו נכשלת.

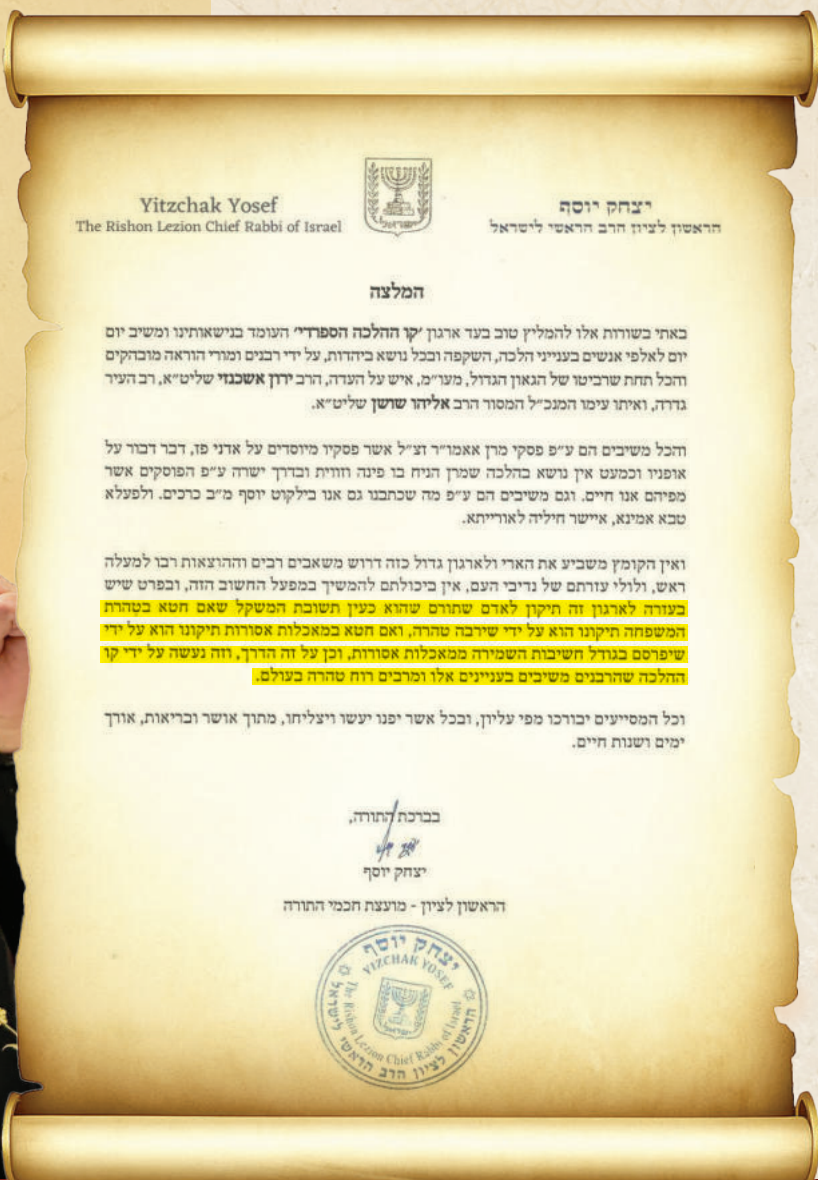
איך זה עובד?!

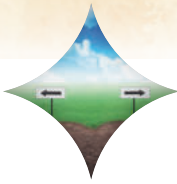
המענה שלנו נותן מענה לשאלות שונות מכל התחומים. וכך גם השותפות שלך תחזק ותאיר עיני השואלים בתחום שעליו הינך צריך תיקון, ובזה ירבה האור במקום החושך ותעלה ארוכה וכפרה לפגם הנשמה.

מה המקור?

כך הכריע מרן עט"ר הראש"ל הרב יצחק יוסף לשואליו, ואף עלו הדברים עלי גוויל במכתבו: "יש בעזרה לארגון זה תיקון לאדם שתורם שהוא כעין תשובת המשקל, שאם חטא בטהרת המשפחה תיקונו הוא על ידי שירבה טהרה, ואם חטא במאכלות אסורות תיקונו הוא על ידי שיפרסם חשיבות השמירה ממאכלות אסורות, וכן על זה הדרך".

וכבר לימדונו חז"ל הקי"באבר שחטא – בו יתרפא! וכי הספר חסידים: "תשובת המשקל כיצד? אם שקל לו היצר עבירה – ישקול הוא כנגדה תענית וסיגופין באותו איבר שחטא בו, וירבה עסק התורה והמצוות כנגד העבירה שעשה... כעניין שנאמר: 'אם עשית חבילות של עבירות – עשה כנגדן חבילות של מצוות'."

הצעד הבטוח לשקט נפשי!

ככל שהדיאלוג הזה חוזר על עצמו, והילד נוכח בסיטואציה בלי לברוח, קולו של הפחד נחלש, וקול המסוגלות הולך ומתחזק והנפש אוספת עוד ועוד ראיות לכך שתחושת הפחד הפנימית אינה תמיד משקפת את המציאות.

מתוך זה ניתן גם להבין מדוע חשוב שהחשיפה תהיה הדרגתית. אין מטרתנו להציף את הילד או לדרוש ממנו להתמודד עם הדבר המפחיד ביותר בבת אחת. כאשר ההתמודדות גדולה מכוחותיו, הוא עלול לצאת ממנה בתחושת כישלון, והדבר יחזק את הפחד במקום להחלישו. לעומת זאת, כאשר בוחרים יחד איתו צעדים קטנים, אפשריים ומותאמים, כל צעד הופך לחוויה חדשה של הצלחה.

לעיתים הצעד הראשון יהיה קטן מאוד, ואולי אפילו ייראה חסר משמעות בעיני המבוגר. אולם מבחינת הילד הוא מהווה פריצת דרך. בכל פעם שהוא מתקדם עוד מעט, הוא מתקרב אל היעד, וגם בונה בתוך עצמו אמון בכך שהפחד אינו מנהל אותו, ושגם אם הדרך אינה קלה, יש לו הכוחות לצעוד בה.

במאמר הבא נעסוק בעזרת ה' בחלק המעשי של החשיפה ההדרגתית: כיצד נכון לבנות תהליך כזה, כיצד יודעים מהו הקצב המתאים לכל ילד, ואילו טעויות עלולות לעכב את ההתקדמות במקום לקדם אותה.

עוצמה לאורך זמן. הוא עולה, שוהה מעט, ולבסוף מתחיל להתפוגג.

החוויה הזו היא בעלת משמעות עמוקה. עד עכשיו הילד היה בטוח שכדי להרגיש טוב עליו להתרחק מהפחד. כעת הוא מגלה אפשרות חדשה: אפשר להרגיש פחד, להישאר איתו, ובסופו של דבר גם לראות אותו נחלש. זוהי למידה שאין בכוחה של כל הסברה שכלית להעניק. היא נוצרת מתוך ההתנסות עצמה. אם נתבונן היטב, נגלה שהשינוי אינו נובע מכך שהמציאות נעשתה בטוחה יותר, אלא מכך שהילד מגלה שהוא עצמו חזק יותר ממה שסבר עד כה. זהו הבדל דק, אך משמעותי מאוד.

השינוי אינו מתרחש רק ביחס לפחד. במקביל משתנה גם האופן שבו הילד תופס את עצמו. בתחילת הדרך הוא עסוק בשאלה: "איך אני יוצא מזה?" לאט לאט השאלה מתחלפת ב: "אולי אני כן מסוגל?" בכל התמודדות נוספת מצטברת עוד חוויה קטנה של הצלחה. לא בהכרח הצלחה בכך שהפחד נעלם, אלא הצלחה בכך שהוא נשאר התמודד ולא ברח. החוויות הקטנות הללו הן אלו שיוצרות את תחושת המסוגלות.

אפשר לומר שבכל חשיפה מתנהל מעין דיאלוג פנימי. הפחד לוחש לילד: "אל תיכנס, לא תעמוד בזה". ואילו המציאות משיבה בשקט: "נכנסת... ואתה עדיין כאן. היה קשה, אבל עברת את זה."

במאמר הקודם עסקנו באופן שבו הימנעות משמרת ואף מחזקת פחדים, וראינו שכאשר הילד בורח שוב ושוב מהקושי, הוא לומד שהוא אינו מסוגל להתמודד איתו. מתוך כך נוכל להבין מדוע אחד הכלים המרכזיים והיעילים ביותר בהתמודדות עם פחדים הוא חשיפה הדרגתית. לפני שנעסוק בדרך המעשית ליישם אותה, חשוב להבין מהו התהליך הפנימי שמתרחש בנפש בזמן החשיפה, ומדוע דווקא הוא יוצר שינוי אמיתי.

כאשר ילד חושש מסיטואציה מסוימת, התחושה הפנימית שלו היא שהמפגש איתה מסוכן או בלתי נסבל. ממילא, כאשר הוא מתקרב אליה, הגוף והנפש מגיבים בדריכות: הלב פועם מהר יותר, המחשבות נעשות מאיימות, ולעיתים מופיע רצון עז לברוח. ברגעים כאלה נדמה לילד שהפחד רק הולך ומתגבר, והוא בטוח שהבריחה היא הדרך היחידה להחזיר לעצמו את השקט. אולם דווקא כאן מסתתרת נקודת המפנה.

אם הילד נשאר בתוך הסיטואציה, גם כשהיא אינה נעימה, מתרחש תהליך שהנפש אינה יכולה ללמוד בשום דרך אחרת. בתחילה הפחד אכן עולה, ולעיתים אפילו בעוצמה. אך אם הוא אינו בורח, לאחר זמן מה מתחיל שינוי טבעי. עוצמת הפחד יורדת בהדרגה, גם מבלי שמישהו פתר את הבעיה ומבלי שהמציאות השתנתה. הנפש מגלה שהרגש, חזק ככל שיהיה, אינו נשאר באותה

חיים עם אמונה
ובטחון

חיים בשלווה

למי מגיע השפע?

הרב יוחנן בר שלום שליט"א

דינו על ר' דוד הסתיים, וכעת החלו לדון במעמדו של חיים. פתח סנגורו של חיים ואמר "אמנם חיים אינו מדקדק במצוות, ואף ידיעתו בתורה אינה גדולה, אך בטחונו בה' הוא גדול מאד מאד, אינו מקפיד עם מקנטים אותו, הוא שלוו ובטוח גם בחודשים עבודתו אינה מספקת לכדי מחייתו..."

המתח היה בשיאו, ולפתע נשמעו מרכבות רבות ורעש גדול נעשה בעליונים, הקדוש רבי אליהו מוויילנא הגיע לדיון, בבית הדין של מעלה ביקשו לדעת מה דעתו הרמה של הגר"א, ולאחר דין ודברים קצרים פסק הגר"א ברשות בית דין של מעלה שאת השפע יש להוריד דרך חיים הבטוח בהש"ת, כי הוא עדיף על אף עבירותיו על פני ר' דוד המתמיד בתורה.

הגר"א באבן שלמה (פ"ג אות ב) כתב בזה לשון: "ומי שלבו טוב במידת הבטחון אף על פי שעובר על עברות חמורות - הוא יותר טוב ממי שמחוסר בטחון, שעל ידי זה בא לידי קנאה ושנאה אף על פי שעוסק בתורה ובגמילות חסדים, שכל זה אינו אלא לעשות לו שם. עכ"ל.

לקראת הכרעת הדין. סנגורו של ר' דוד קיבל את רשות הדיבור והחל להרבות בשבח ההתמדה של ר' דוד ואת עמלו בתורה ודקדוק המצוות בהידור שמקיים ר' דוד.

היה כמעט ברור שטענות סנגורו של ר' דוד תכריע את הדין, ר' דוד אכן ת"ח גדול מאד, ומרבה בהידור המצוות.

אך לעומתו קם המקטרג של ר' דוד וטען כי ר' דוד אינו שלם בבטחונו בהש"ת, ושם ליבו ומגמתו רק על השתדלותו וכח מעשיו וחוכמתו, גם כי פוגעים בכבודו אינו ממחר לסלוח אלא מקפיד ומאשים את הזולת בכל דבר, ואינו מייחס את הנעשה בעולם הזה לקודשא בריך הוא.

בבית הדין של מעלה - רבבות מלאכים לבושי לבן אצו ורצו עמוסים בעדויות שונות מתכוננים הם למשפט המיוחד שעומד להתקיים, "כך שמענו מאחורי הפרגוד" שחו המלאכים בניהם "היום עתידים להוריד לעולם העשייה שפע עצום וגדול שכמותו לא היה זמן רב" המהירות הייתה מופלאה, מלאכים טסו ממקום למקום להכין את כל צורכי הדין במהירות וביראת כבוד, תוך יתכנסו בישיבה של מעלה להכריז מיהו האיש שיזכה בשפע העצום.

שני מועמדים היו לקבלת השפע, האחד ר' דוד - יהודי תלמיד חכם ומתמיד גדול מאד, חובר חיבורים ומרביץ תורה לעדרים ומדקדק במצוות והידורים, לעומתו היה חיים - עובד למחייתו היה חיים, איש פשוט ותמים שלא זכה אפילו לדעת חלק מהלכות הבסיסיות ובעקבות כך עבר כמה וכמה פעמים על עבירות מחמת חוסר הידע, וכל שכן שלא היה מתמיד גדול. אלא שלחיים הייתה מעלה גדולה "הוא האמין בהש"ת בכל ליבו, שהש"ת הוא המנהיג הבלעדי לעולם וכל דבר בא אך ורק כרצונו ואותו בלבד יש לשכנע כדי לקבל שפע.

המשפט החל - נעו וזעו כל מלאכי מעלה

שידוכים כהלכה

הרה"ג אליהו חייאב שליט"א
ד"ר רוב קדולת שיערי עובדיה וינוה.
מנהל רוחני שלוחות דיניטל ונפש

רואה גם את החסרונות שלו. את הבחור השני עדיין אינך מכירה, ולכן באופן טבעי את יכולה לדמיין אותו בצורה הרבה יותר מושלמת.

כלומר, את עלולה להשוות אדם אמיתי, עם מעלות וחסרונות, לאדם שעדיין קיים בעיקר בדמיון שלך.

ולכן, אם את נמצאת בפגישה רביעית ועדיין מתלבטת, במקום לפתוח מיד הצעה נוספת, כדאי לעצור ולשאול את עצמך:

מה בדיוק גורם לי להתלבט?

האם יש כאן משהו מהותי שמפריע לי, או שאני פשוט עדיין צריכה זמן להכיר?

אם את מרגישה שיש סיכוי אמיתי עם הבחור הראשון, הייתי מציע לתת לזה עוד קצת זמן ולברר את הדברים לעומק. אם יש הצעה נוספת שאת רוצה לברר, אפשר לבקש מהצד השני להמתין מעט, כמובן אם הדבר רלוונטי ומתאפשר. אם לאחר הבירור תגיעי למסקנה שזה לא מתאים – מומלץ לסיים בצורה מכובדת ונקייה, ואז להמשיך להצעה הבאה.

שידוכים הם לא תחרות ולא מרוץ למצוא את האדם הכי מתאים מבין כמה אפשרויות במקביל. המטרה היא לברר בצורה רגועה ונקייה האם האדם שמולך הוא האדם שאיתו את רוצה לבנות את החיים שלך.

ולכן, בעיניי, אם את עדיין מתלבטת – תני מקום להתלבטות, תבררי אותה, אבל אל תנהלי במקביל שני שידוכים.

מבלי לשער שאת יוצאת במקביל עם בחור נוסף. ברור שלא היה מרגיש בנוח אם היית שואלת אותו על כך מראש.

לכן, בעיניי, לא נכון ולא ראוי לנהל שני שידוכים במקביל, בלי ליידע את הצד השני ולקבל את הסכמתו לכך. בשידוכים צריך להשתדל לנהוג ביושר ובנקיות.

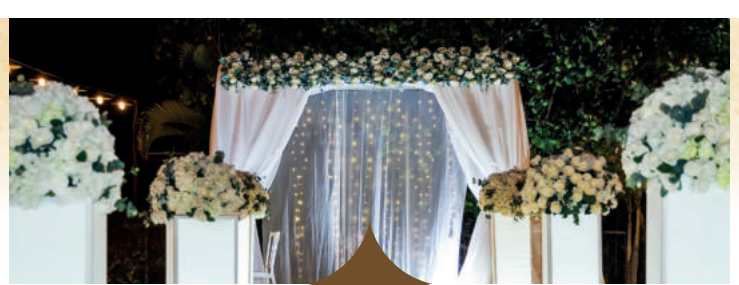
אבל מעבר לכך יש כאן נקודה נוספת, של נזק אישי למי שעושה זאת.

תהליך של פגישות נועד לבדיקה של התאמה אישית: האם הבחור הזה מתאים לי? כשאת נפגשת עם שניים במקביל, את הופכת אותו לתהליך של השוואה בין שני אנשים. את בעצם שואלת את עצמך: מי יותר טוב מבין שניהם?

לכאורה את מרגישה שאת רק מבררת, ולא התחייבת לאף אחד. בפועל במקום בירור את תמצאי את עצמך משווה כל הזמן: מי יותר מרשים, מי יותר זורם, מי יותר רוחני, עם מי היה לי יותר כיף ועוד.

השוואה היא דבר מבלבל מאד, משום שלכל אדם יש מעלות וחסרונות. יתכן שאחד מהם מרשים בשיחה יותר מהשני, אולם השני יותר יציב או בעל מידות טובות יותר. ההשוואה ביניהם עלולה להטות את הכף לעבר זה שנותן לך כרגע תחושה חזקה יותר, ולא לפי מי שבאמת מתאים לבניית בית.

ולא זו בלבד, יש כאן בעיה נוספת – ספציפית למקרה שלך: את הבחור הראשון את כבר מכירה, ולכן את

שתי הצעות

במקביל,

האם כדאי?

שלום וברכה,
רציתי לשאול ולהתייעץ בעניין שאני מתחבטת עליו.

אני כרגע באמצע פגישות עם בחור מסוים, לאחר פגישה רביעית. אני עדיין מסתפקת לגביו – מצד אחד אני רואה בו

מעלות ואני לא רוצה להפסיד אותו, ומצד שני אני לא בטוחה שהוא באמת מתאים לי. התחושה שלי היא חמישים-חמישים, או שכן או שלא.

אלא שכעת נכנס עניין נוסף שבלבל אותי לגמרי: הגיעה אלינו הצעה נוספת, שעל פניו נשמעת יותר מתאימה.

אני במבוכה גדולה ותוהה מה עליי לעשות. מישוהו הציע להיפגש עם שניהם במקביל, וכך אוכל להכיר את שתי ההצעות ולהגיע להחלטה בצורה יותר ברורה. אמנם שמעתי שלא מעט אנשים נוהגים כך, אבל באופן אישי זה מרגיש לי קצת לא נכון, ואני חוששת שיש בכך בעיה של בין אדם לחברו.

רציתי לקבל מהרב הכוונה ולשאול מהי הדרך הנכונה והישרה לנהוג בה במקרה כזה.

לחברו.

המדד הפשוט לבדיקה במקרה של ספק בעניין הזה – הוא מה ששנוי עליך אל תעשה לחברך. נסי לחשוב אם את היית רוצה להיות במצב כזה, שהבחור שאתו את נפגשת במטרה להיפתח ולקדם תהליך הדדי, נפגש במקביל עם בחורה נוספת? תחשבי על הבחור שמשקיע ומגיע לכל פגישה כדי להכיר אותך טוב יותר, הוא מפתח ציפיות ומתקדם מתוך אמון ומחשבה שיש כאן תהליך של בירור אמיתי גם מצידך, וכל זאת

שלום וברכה,

אני שמח מאוד ששאלה זו מועילת כאן במדור, לתועלת הרבים. כפי שכתבת, יש כאלו שמנהלים כמה הצעות במקביל, והנהגה זו גורמת לכך שרבים מתקשרים להתייעץ לגבי התנהלות כזו. אנצל במה זו כדי להרחיב מעט את הדברים ולהבין איזה הפסד אישי נגרם על ידה.

לעניות דעתי יש שתי נקודות משמעותיות שצריך לקחת בחשבון במקרה כזה:

ראשית, יש כאן שאלה של בין אדם

טעית? מהיום-יש תשובה!

המענה של הרבנים מציל אלפי בתים מדי יום.

זאת התשובה שלך.

עוד יום אחד אחזור הביתה

(מכתב אמיתי שנשלח למערכת קו ההלכה)

"מה שלומך? איך אתה מרגיש?
אתה צריך עזרה?"

המשפטים הפשוטים האלה עשו
אצלי משהו עצום.

הרגשתי שמישהו באמת אכפת לו
ממני.

והיום, שנה אחרי, אני יכול לומר
בהתרגשות:

ברוך השם, אני עם כיפה וציצית. אני
קובע עיתים לתורה. פעם בשבוע,
פעמיים בשבוע - לאט לאט, צעד
אחר צעד.

ואני יודע שהדרך עוד ארוכה.

אבל היום אני כבר בדרך.

וכל זה התחיל משיחת טלפון אחת.
שיחה שבה הרב לא ראה רק את
האדם שאני היום - אלא ראה גם את
האדם שאני יכול להיות.

אז אני רוצה לומר לכל הרבנים של
קו ההלכה:

ישר כוח עצום.

אולי אתם עונים בכל יום לעשרות
ומאות אנשים, ואולי בשבילכם זו
עוד שיחת טלפון.

אבל בשבילי?

זו הייתה שיחה ששינתה לי את
החיים.

בזכות השיחה הזאת הלכתי
לסליחות.

בזכות הסליחות העזתי לשתף את
אשתי.

בזכות השיתוף הפכנו את התהליך
למשהו שאנחנו עוברים יחד.

ובזכות היחס, ההכלה והאכפתיות -
זכיתי להתחיל לחזור הביתה.

תודה לכם על הזכות לא רק להחזיר
יהודי אל אבא שבשמים, אלא גם

לחבר משפחה שלמה מחדש אל
הדרך.

הוא אמר לי:
"אל תחשוב יותר מדי. תיקח אותה.

תראה שיהיה בסדר".

האמת? פחדתי.

אבל החלטתי להקשיב לו.

לקחתי את אשתי איתי לסליחות.

ופתאום קרה משהו שלא ציפיתי לו.
הייתה שם התעוררות גדולה. היה

רגש. הרגשנו שאנחנו עוברים משהו
ביחד. ואחרי הסליחות ישבנו ודיברנו
על זה.

פתאום יכולתי לשתף אותה במה
שעובר עליי.

והרגשתי שאני כבר לא לבד
בתהליך.

אני חייב להגיד לכם: העצה של הרב
הייתה שווה בשבילי מיליון דולר.

לא בגלל שהיא הייתה עצה
מסובכת.

בדיוק להפך.

היא הייתה פשוטה:

"תשתף. תיקח אותה איתך. תעשה
את הצעד הראשון".

והצעד הזה שינה משהו גם בבית
שלנו.

היום אנחנו ביחד בתוך התהליך.

אני עדיין בתהליך. אני עדיין
מתמודד. אבל היום אני כבר לא

מסתיר את זה. אני כבר לא מפחד
לדבר על זה. ויש לי שותפה למסע.

באותו לילה, כשהגעתי לסליחות,
נכנסתי למקום שבו חשבתי שאולי

ארגיש זר. אבל ראיתי עוד אנשים
שנראו בדיוק כמוני. ופתאום

הרגשתי שאני יכול להיות שם.

הרגשתי שאני חוזר.

אבל הסיפור לא נגמר באותו לילה.

הרב המשיך להתעניין בי. מדי פעם
הוא התקשר ושאל:

לעשות, ובכל זאת בפועל הייתי
במקום אחר.

והתחושה הזאת של חוסר הכנות לא
נשארה רק בתוכי. היא גרמה לי גם
לא לשתף את המשפחה שלי
בתהליך.

פחדתי לספר. פחדתי לדבר על זה.
פחדתי שאם אני אגיד שאני רוצה

להתקרב, יסתכלו עליי ויגידו: "מה
אתה רוצה? הרי אתה עדיין לא שם".
הכול נשאר אצלי בפנים.

ואז החלטתי להתקשר לרב.

בסביבות תשע בבוקר התקשרתי
ל"קו ההלכה" ואמרתי:

"שלום וברכה. יש לי שאלה קצת
מורכבת. האם הקב"ה יקבל את

הסליחה שלי, כשבפועל אני עדיין
לא ממשיך לשמור תורה ומצוות?

האם בכלל כדאי לי ללכת
לסליחות?"

אני חייב לומר שהתגובה של הרב
הפתיעה אותי מאוד.

במקום להטיף לי, במקום לגרום לי
להרגיש אשם, הוא פשוט הכיל
אותי.

הוא אמר לי, במילים פשוטות:

"תעשה עכשיו מה שאתה יכול. אל
תחשוב על מחר. יש לך עכשיו

אפשרות לעשות משהו טוב -
תעשה אותו. אל תוותר על מה

שאתה יכול לעשות היום בגלל
שאתה חושב על כל מה שעוד חסר".

ואז הוא אמר לי משהו נוסף, שהיה
בשבילי אפילו יותר משמעותי:

"תשתף את אשתך. תיקח אותה
איתך לסליחות."

אמרתי לו: "הרב, זה לא... זה מצחיק.
איך אני עכשיו אבוא אליה ואספר

לה את כל זה?"

שלום וברכה למערכת קו ההלכה.
רציתי לשתף אתכם בסיפור האישי

שלי, סיפור שאני עדיין מתקשה
להאמין כמה רחוק הוא לקח אותי.

שמי משה, אני בן 40. לפני כ-20
שנה הייתי בחור ישיבה. עברתי

נפילה גדולה, ובהמשך התחתנתי
כאדם שאינו שומר תורה ומצוות.

השנים עברו, המשפחה גדלה,
והחיים כבר קיבלו צורה וסגנון
משלהם.

אבל בתוך כל זה, הלב שלי אף פעם
לא באמת התנתק מהקב"ה.

הייתה בי מלחמה תמידית. מצד
אחד, השכל שלי ידע בדיוק מהי

האמת. גדלתי בעולם הישיבות,
למדתי גמרא, הכרתי את התורה

וידעתי את המשמעות של התורה
והמצוות. מצד שני, מבחינה מעשית

הייתי רחוק מאוד. בלי כיפה, בלי
ציצית, ובית שנראה כמו בית חילוני.

לפעמים, בשעות הקטנות של
הלילה, כשאף אחד לא ראה, הייתי

פותח גמרא ולומד.

אבל כל שנה אמרתי לעצמי: עוד יום
אחד. עוד שנה אחת. כשיגיע הזמן -

אחזור.

בחדש אלול לפני כשנה הרגשתי
שאני כבר לא יכול להמשיך כך.

רציתי ללכת לסליחות. רציתי
להרגיש שוב את הקב"ה, את

הניגונים, את הקדושה. אבל בתוך
הלב עלתה שאלה קשה:

"איך אני יכול ללכת לסליחות? על
מה אני מבקש סליחה, אם בפועל

אני עדיין לא ממשיך לשמור תורה
ומצוות?"

הרגשתי אפילו קצת כמו "שחקן".
ידעתי את התורה, ידעתי מה צריך

נכה מתחתנים היום!

הרשמו עכשיו לשידוכים כהלכה

☎ 0722-733-744

בשעות 23:00-10:00

או רישום עצמאי באתר שידוכים כהלכה

דיסקרטיות
מלאה

עשרות
מצטרפים מדי יום

עשרות שידוכים
מוצלחים

מאות הצעות
מדי חודש

אלפי
משתתפים

זו ההשתדלות שלך להגיע לחופה! מותאם במיוחד לציבור החרדי

השמחה בימים הנוראים

טובה. אתה יכול להוסיף תפילה? – תוסיף. אתה יכול לקבל על עצמך דבר קטן שאתה באמת מסוגל לעמוד בו? – קבל אותו. הקב"ה לא רוצה שנבנה תוכנית שתשבור אותנו אחרי שבוע, כי הקב"ה לא רוצה את

ההתרסקות שלנו – אלא רוצה את ההתעלות שלנו. השמחה שאותה אתה מחפש באלול אמורה אכן להיות מורגשת. התורה מצווה אותנו לעבוד את

בשמחה, והמצווה הזו לא יוצאת לחופשה באלול. כיצד נגיע לשמחה גם כשאנחנו פועלים באחריות וברצינות? שמחה היא תוצאה של מעשים נכונים. כשפועלים נכון באלול – השמחה לא אמורה להיעלם! העובדה שיש דין לא צריכה לקחת לי את השמחה, אלא צריכה להכניס לתוך השמחה רצינות ועומק. אלול הוא לא מאבק בין שמחה לפחד, אלא שמחה שבאה ביחד עם לקיחת אחריות. תחשוב על עובד שנכנס למקום עבודה לתקופת ניסיון. הוא יודע שבתקופה הזאת בודקים אותו, וברור שבתקופה זו הוא קצת מתוח. יש בו רצון להצליח כדי להתקבל לעבודה. בגלל המתח הזה הוא משתדל יותר: מגיע בזמן, עובד ברצינות, נותן מצדו את המקסימום שלו.

אבל האם זה אומר שהוא צריך להגיע לעבודה מפוחד? – לא. הוא יכול להיות רציני מאוד – ועדיין ליהנות מהעבודה. הוא יכול לדעת שהוא נמצא במבחן – ועדיין לחייך. הוא פשוט אומר לעצמו: "זו תקופה חשובה. אני רוצה להוכיח את עצמי, ולכן אני נותן עכשיו את מה שאני יכול".

כך צריך להסתכל גם על אלול. אנחנו יודעים שיש משפט, אנחנו יודעים שהשנה הבאה חשובה. אנחנו יודעים שעברנו שנה לא פשוטה ואנחנו רוצים שנה טובה. ולכן אנחנו אומרים: "ריבוננו של עולם, אני לא מזלזל. אני לוקח את התקופה הזאת ברצינות. אני רוצה להתקדם. אני רוצה לתקן. אני רוצה לנצל את הימים האלה".

אבל בתוך כל זה – אני עדיין שמח. כשאני מצליח ללמוד טוב יותר באלול, אני שמח שאני זוכה לכך. כשאני מתפלל טוב יותר, אני שמח שיש לי אפשרות ויכולת להתפלל טוב, וכשאני מתחזק במצוות, אני שמח שאני זוכה להתקרב אל ה'. כך נוכל לחוש שמחה נכונה גם בימים הנוראים.

מדי שנה בחודש אלול אני מוצא את עצמי בסתירה שאני לא מצליח לפתור: מחד אני יודע שאלול הוא חודש מיוחד ביותר. זהו חודש הרחמים והסליחות, הקב"ה קרוב אלינו, ונותן לנו הזדמנות לתקן ולהתחיל מחדש. משום כך צריך לשמוח ולהודות לבורא עולם על הזכות שיש לנו בימים האלה. להרגיש שזו מתנה שניתנה לנו.

אלא שעל אף שבשכל אני מבין מצוין שצריך לנצל את הימים האלו, להתרגש לקראתם ולשמוח בהם – בלב אני פשוט לא מצליח להרגיש את זה.

ברגש אלול מביא אותי לתחושה של לחץ – אני יודע שהחיים שלי על כף המאזניים ואני מרגיש חייב לעשות כמה שיותר. אני יודע שכל שאתנהג טוב יותר, כך יהיו לי יותר זכויות, ויש לי סיכוי גדול יותר לזכות בשנה טובה יותר, לכן אני רוצה לצבור זכויות, להתחזק, להתפלל טוב יותר, ללמוד יותר, לעשות יותר מעשי חסד, לתקן יותר דברים.

כצפוי הלחץ לא מביא אותי למקום טוב. אני כל הזמן עסוק בשאלה – מה עוד אני צריך לעשות כדי שהשנה הבאה תהיה טובה? מה שקורה בפועל זה שכל שאני עסוק בלנסות להבטיח שהשנה הבאה תהיה יותר טובה, אני מרגיש פחות שמח. אני עושה יותר, מתאמץ יותר, חושב יותר, דואג יותר וכל זאת גורם לי להיות יותר עייף.

במצב הזה אני מגלה שאני לא פנוי לחוות את אלול כמו שאני תופס אותו בשכלי: אני לא פנוי להתרגש מהתפילה, ובוודאי לא פנוי לשמוח בימים האלו, ולא פנוי להרגיש את הקרבה של הקב"ה.

בכנות אודה כי לפעמים אני מחכה בסתר ליבי שיגיע כבר סוכות ושמחת תורה, שבהם אני מרגיש שהשמחה חוזרת, ותסתיים תקופת הלחץ של אלול, ראש השנה ויום הכיפורים. אני יודע שזה לא אמור להיראות כך, ועדיין לא מצליח לשלוט בתחושות שמציפות אותי. מה שקשה לי במיוחד, שגם כשאני מנסה לסדר את הדברים בשכלי אני מתבלבל: לא נראה לי נכון להגיע לראש השנה אחרי עבודה קשה לקנות שנה טובה, כשבדרך מפספסים את היופי של הימים שהקב"ה נתן לנו. מצד שני – נראה לי לא נכון לקחת את השמחה כתירוץ ולומר: 'הקב"ה אוהב אותי, הכל יהיה בסדר' ולא לעשות תשובה, ולא לקחת את הימים האלו ברצינות.

אז איך מוצאים את האיזון?

איך אפשר להשתדל ולעשות תשובה, לרצות שנה טובה ולעשות את מה שצריך – מבלי שהרצון שלי לשנה טובה יהפוך אותי לאדם לחוץ, עייף ועסוק כל הזמן ב"מה עוד אני צריך לעשות"?

איך אפשר להגיע לאלול בתחושה שזו מתנה מהקב"ה? להתרגש בימים האלו ולשמוח בהם, ולא רק לעבוד קשה שהם יעברו בשלום?

עצבות – הוא חודש של אחריות. יש הבדל גדול בין אדם שפועל לבין אדם שלוקח אחריות. פחד משתק את האדם, אחריות גורמת לו להתעורר. אדם שאומר: "יש לי משפט, אני חייב לעשות משהו" – זה לא בהכרח פחד. זו הבנה שהחיים שלי חשובים לי.

וזה בדיוק מה שאנחנו צריכים באלול – להבין שהחיים שלנו יקרים וחשובים לנו, ועלינו לעשות כל מה שאפשר מתוך אחריות מלאה.

מה שיכול להועיל מול תחושת הפחד זו ההבנה שגם בחודש אלול, הקב"ה לא מצפה מאדם שיעשה דברים שהם מעבר לכוחות שלו. נכון, אלו ימים מיוחדים, ולכן מן הראוי שהאדם ינצל אותם יותר מימי השנה הרגילים: יותר רצינות, יותר תורה, יותר תפילה, יותר מצוות, יותר תשומת לב למעשים ולמידות. אבל הכול צריך להיות לפי הכוחות של האדם.

אלול לא אומר שאתה צריך להפוך ביום אחד לאדם אחר. אלול אומר: מהכוחות שיש לך – תן יותר. אתה יכול ללמוד שעה? – תלמד שעה בצורה

אלול – שמחה עם אחריות שאלתך מיוחדת ומצוינת, וישר כוח שהעלית אותה. אתה נוגע כאן בנקודה קצת שונה ממה שאנחנו רגילים לשמוע. אתה לא רק רוצה לברוח מתחושת הפחד שמורגשת באלול, אתה לא מחפש רק איך אפשר לעבור את הימים הנוראים בצורה קלילה יותר.

אתה בא ממקום של הבנה שאלו ימים של רחמים. אתה שואל: אני מבין שזו מתנה מיוחדת שהקב"ה נתן לנו, ואני יודע שצריך לשמוח בה. אבל מצד שני אני רוצה שנה טובה ויודע שיש דין ומשפט – ואני לא מצליח לחבר בין שני הדברים!

וזו באמת שאלה גדולה. כי מצד אחד, אי אפשר לומר: "הקב"ה אוהב אותי, הכול בסדר", ובכך לשכוח שיש ראש השנה, יש דין, יש חשבון נפש ויש צורך אמיתי בתשובה.

אבל מצד שני, אם כל אלול הופך לפחד וללחץ, האדם עלול להפסיד את כל היופי של הימים האלה.

צריך להבין יסוד מהותי: אלול הוא לא חודש של

ה' לא התייאש ממך לעולם!

מן התורה (וְהִלַּכְתָּ בְּדִרְכָיו), אלא גם נמשוך כך על עצמנו משמים את אותה הנהגה, וכמו שכתוב בפרשה שלנו: "וְנָתַן לָךְ רַחֲמִים - וְרַחֲמֶךָ וְהִרְבֶּה" - מכאן שכל המרחם, מרחמין עליו מן השמים (שבת קנ"א), כי כשהאדם צריך לרחמים, השם יתברך שולח לו רחמנות, שהוא ירחם על אחר, ועל ידי זה מרחמין עליו (ליקו"מ קי"ט).

קל לדבר, קשה ליישם. במיוחד שהיחסים כבר טעונים, ובמיוחד שאנחנו באפסית כוחות אחרי מלחמת התשה שוחקת, ויש עוד ילדים בבית. כאן נכנס החלק האופטימי, חודש אלול הקרב ובא (ולא רק בגלל שהלימודים כבר בעיצומם). בספר-יצירה כתוב שחודש זה כולו רחמים, ולכן מזלו של החודש - בתולה (פ"ה מ"ח וביאור הגר"א שם), לרמז, שבחודש זה ביד כל אחד לעזוב את כל העבר כמי שלא קלקל מעולם, דוגמת קרקע שלא נחרשה מעולם, שנקראת בגמרא: 'קרקע בתולה' (ע"ז ל"ב א'), וזה באמת זמן מסוגל לחיזוק האהבה האניסור פית בין הקב"ה לבינינו, כמו שכתוב: "אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי", ראשי תיבות: 'אלול', כי אז נהפך הקב"ה לידיד ואוהב אל האדם שמתקן דרכיו (ר"ח ויטאל, עץ הדעת, ו'שפת-אמת' לאלול). אז דוקא בזמן המסוגל הזה, השם יתברך שכל כך אוהב אותנו ולא מתיאש מאיתנו, מציב בפנינו מציאות מורכבת מול ילדינו, שמאפשרת לנו להפעיל את הנהגת האהבה, ולמשוך על ידי כך עוד מהנהגה הזו גם על עצמנו.

יהי רצון שנזכה לשנה של רחמים ואהבה!

לשמיעת קו החיזוק: "אבות על בנים" של הרב אורי זוהר זצ"ל בנושא חינוך, ניתן להתקשר: 08.313.7881

ביחס שלנו אל הילדים שלנו, יש שתי הנהגות שונות: האחת - אהבה ללא גבול, ללא תנאי. כשתינוק חדש נולד, ההורים הנרגשים מרגישים אהבה עצומה ובלתי-מותנית אליו. אך בעולם החינוך שמגיע אחר כך יש צורך לדעת להוכיח ולהעניש. כאשר הילד קצת גדל, ההורים חייבים להציב לו גבולות, שכר ועונש. גמול על התנהגויות חיוביות, ולהיפך. זה הכרחי לחינוך, וכמו שכתוב שמי שאביו 'לא עצבו מימיו' יגדל להיות מפונק או פרא. אבל זה כלל לא סותר את ההנהגה הפנימית של האהבה האניסופית. לדוגמא, ילד קטן הולך עם אמא שלו על המדרכה, סמוך לכביש סואן. אם הוא ינסה לרוץ לכביש היא תגער בו, ובצדק, אבל אם הוא יצליח להישמט מאחזיתנה, ירוץ לכביש ורכב יפגע בו - היא לא תגיד שמגיע לו, אלא תרוץ אליו, תלווה אותו לבית החולים, תשב ליד מיטתו ימים ולילות, תגיד תהילים ותתפלל בבכי, כי באמת יש כאן אהבה ללא גבול, שנמצאת שם תמיד, בפנים, והיא שגורמת להנהגת השכר והעונש.

כתוב בפרשה שהיחס של ה' אלינו מקביל ליחס של אב לבנו: "בְּנִים אֲתֶם לִה' אֱלֹהֵיכֶם". גם ה' מנהיג אותנו בשתי הנהגות שונות. הרמח"ל בספרו "דעת-תבונות" מאד מאריך ביסוד הזה. הנהגה היותר מוכרת לנו היא הנהגת המשפט, הנהגה של שכר ועונש. אבל יש גם הנהגה פנימית יותר, של אהבה ללא גבול ('הנהגת היחוד' או הרחמים). כתוב בספרים שאם אנחנו מתנהגים כך, אנו מושכים ומפעילים את ההנהגה הזו גם איתנו, והרמ"ק כתב על זה ספר שלם: "תומר דבורה". אם אנחנו הולכים בדרכי ה' ובמידותיו (לדוגמא: מידת "נִשְׂא עֹון", או: "עֲבַר עַל פִּשְׁעוֹ"), נרויח בזה המון, לא רק מצות עשה

כשרות ציפוי התפוח- שלאק

מנהג בית ישראל לטבול תפוח מתוק בדבש בראש השנה ולבקש-מלפני אדון הכל: "שתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה". (וכפי שמובא ברמ"א בס' תקפג). במאמר זה נעסוק בכשרות "התפוח", לא בכשרות "התפוח" עצמו (מדיני עורלה או תרומות ומעשרות וכדו') אלא בציפוי הנמרח על גבי התפוח. שלאק (904E) תעשיית המזון המודרנית משתמשת רבות ברכיב הזיגוג והברק הנקרא שלאק (E904), רכיב זה משמש כברק וכציפוי המגן על המוצר מפני מזיקים או התקלקלות מחמת לחות וכדו'. ובחומר זה מרכיבים לצפות את תפוחי העץ כדי להעניק להם ברק וחיי מדף ארוכים יותר. כאן בארץ מצוי לרוב תפוחים שאין על הציפוי שלהם פיקוח כשרותי, על אף שהחנות תחת השגחת 'מהדרין'. ממה מיוצר חומר ה'שלאק'?

חומר ה'שלאק' הוא שרף טבעי המופרש על ידי חרק הלכה (Kerria lacca) הנפוץ במזרח אסיה. מכיוון שמקורו בחרק טמא, נחלקו בו עמודי ההוראה בדורות האחרונים בשאלת כשרותו.

סברת המתירים:

יש מתירים את חומר ה'שלאק', בהיותו הפרשה מהחרק ולא תוצר ישיר מהחרק, ובכך הוא דומה ל'דבש דבורים' המובא בגמרא בבכורות (ז ע"ב) שהוא מותר היות והדבורה אינה ממצה את הדבש מגופה אלא רק מכניסה את הצוף הנלקט מהאילן לתוכה, ואין הדבש יוצא מגופה ממש. ועוד, שתערו' בת זו הינה דבר פגום ואינו ראוי למאכל, כ"כ בשו"ת אגרות משה (יו"ד ח"ב, סימן כד).

סברת האוסרים:

האוסרים סוברים שאין זה דומה לדבש ששם התורה התירה מפורש, אלא הדבר חשוב ככל 'דבר היוצא מן הטמא' שהוא טמא גם כן, ואפילו מי רגלים של בהמה טמאה אסורים כמבואר בשו"ע (יו"ד סי' פא). ומה שמצינו בדבש היתר, זהו מצד גזירת הכתוב (טור סי' פא) ואין לנו ללמוד ממנו לדברים אחרים. וראה עוד בשו"ת מנחת שלמה (ח"א סימן יד). וכך נקט לאיסור הגרי"ש אלישיב זצוק"ל בקובץ תשובות (ח"א, סימן עט, סעיף 1).

למעשה מוצר זה לא ניתן להגדירו ברמת כשרות 'מהדרין' שהרי החומר עצמו שנוי במחלוקת, ואע"פ שהנהוגים התר בחומר ה'שלאק' עצמו יש להם על מה שיסמכו, מ"מ נלווים לחומר זה פעמים תמציות צבע, וכמו כן הוא מופק מאלכוהול שיתכן ויש בו חשש "יין נסך" מה שיוצר חשש גדול יותר על יצור השלאק בכשרות טובה.

לכך נראה, כי לכתחילה רצוי ועדיף להימנע מאכילת פרי כשהוא מצופה בחומר מסוג זה, ובפרט שנוסף לזה גם החששות נוספים, אמנם ניתן לאכול את הפרי ע"י קילוף הקליפה קודם האכילה (וכבר גופי הכשרות הטובים מציינים בתעודת הכשרות שיש לקלף את הפרי מהקליפה). שפשוף הפרי ע"י סקוטש אינו עוזר להסרת החומר.

כתיבה וחתימה טובה!

מחפשת פתרון לעומס? קבלי מתנה חינוכית!

הגדולים יותר תחושת ניהול, למשל, שהם אחראים על תורנות בין האחים הקטנים, ולא רק מבצעים בעצמם. חשוב מאוד להימנע מביקורת על איכות הביצוע בהתחלה. ילד שמסדר את המיטה בצורה לא מושלמת ומקבל על כך הערה, ילמד מהר שלא משתלם לו להתנדב. עדיף להודות, לשבח על עצם הנכונות, ולשפר בהדרגה. גם עקביות היא מפתח, אם היום דורשים עזרה ומחר מוותרים כי "יותר קל לעשות לבד", הילדים לומדים שההתחייבות אינה רצינית.

מעבר לתועלת המשפחתית המיידית, יש כאן השקעה שרואים את פירותיה שנים קדימה. ילד שגדל בבית שבו נתינה היא חלק טבעי מהיומיום, הופך לאדם שיוודע לתת גם לחברה בה הוא חי, שכן טוב, בעל חסד, איש שרואה צורך ומגיב אליו. זו בדיוק המידה שהופכת אנשים למועילים סביבם, בין אם בבית הכנסת, בקהילה, או בעבודה. וכשהוא יקים משפחה משלו, הוא יביא איתו לא רק זיכרון של בית מתפקד, אלא ידע מעשי, איך עושים את זה, ומה מרגישים כשנותנים. לסיכום, גיוס הילדים לעזרה בבית איננו רק פתרון לעומס היומיומי שלכם, אלא מתנה חינוכית של ממש, מתנה שתלווה אותם, ואת המשפחות שהם עוד יקימו בעזרת ה', הרבה אחרי שהם יעזבו את הבית.

מאחלת לכם הרבה נחת, בהצלחה.

שלום וברכה,
"אנחנו הורים לחמישה ילדים בגילאי 7 עד 15, ושנינו עובדים קשה כל היום, אני בהנהלת חשבונות עד השעה ארבע, ובעלי בין סדרי הכולל ובערבים כסופר סת"ם. אנחנו משתדלים מאוד שהבית יהיה בית מתפקד, נקי ומסודר, אבל בפועל כל הנטל נופל עלינו. קשה לנו לגייס את הילדים לעזרה בבית. איך אפשר לערב אותם בעבודות הבית, בלי וויכוחים ותירוצים תוך שמירה על אווירה נעימה?"

שלום לך אישה יקרה,

בית שבו כל חמשת הילדים גדלים מתוך תחושה שהם רק "מקבלים" אוכל מוכן, בגדים מכובסים, בית נקי, הוא בית שמפספס הזדמנות חינוכית משמעותית. הצורך שלכם בעזרה אינו רק צורך פרקטי של הורים עייפים, הוא בעצם הזדמנות לחנך.

ילד שלומד מגיל צעיר לתרום למשפחה, לא רק צורך ממנה, בונה בתוכו תחושת שייכות עמוקה יותר. הוא לומד שהוא חלק מהמערכת, לא אורח בה. וזו בדיוק התחושה שתלווה אותו כשיקים בעזרת בית משלו, אדם שהורגל לתת, יידע לתת גם לבן או בת הזוג שלו, וגם לילדיו. מי שגדל אך ורק כמקבל, יתקשה יותר בבגרותו לזהות מה נדרש ממנו, ולעיתים אף יחוש שהעולם "חייב" לו.

עם זאת, חשוב לזכור שילדים בגילאי שבע עד חמש עשרה נמצאים גם הם בעיצומו של עומס גדול, לימודים, חברה, התבגרות, ואצל הבנות והבנים הגדולים

יותר גם עולם רגשי סוער. הצורך שלהם בזמן פנוי, במשחק, במנוחה, הוא אמיתי לא פחות מהצורך שלכם בעזרה. לכן הדרך הנכונה איננה "לגייס" את הילדים בלשון מלחמתית, אלא לבנות איתם שותפות. הצעד הראשון הוא לשבת יחד, אולי בשיחת משפחה קצרה בערב שקט, ולהסביר בפשטות: "אנחנו עובדים קשה כדי שיהיה לכם טוב, ואנחנו זקוקים לעזרה שלכם כדי שהבית יתפקד". לא מתוך האשמה, אלא מתוך שותפות אמיתית.

מומלץ לחלק תפקידים ברורים ומותאמים גיל, ילד בן שבע יכול לסדר את הנעליים ולערוך שולחן, בעוד נערה בת חמש עשרה יכולה לקחת אחריות על משימה משמעותית יותר, כמו קניות שבועיות, עזרה בכביסות או טיפול באחים הצעירים. חשוב שהתפקידים יהיו קבועים ולא רק "כיבוי שריפות" של רגע, כך הילד מרגיש בעלות אמיתית על תחום מסוים, ולא רק מבצע פקודות מזדמנות. כדאי גם לשקול לתת לילדים

נפלת? מהיום-יש תשובה!

שותפות בקו ההלכה מונעת ספקות ומכשול מאלפים.

החבריה! זאת התשובה שלך.

3030*

להצטרפות למיזם התשובה:

מוקד כיפור תשפ"ז

כמדי שנה קו ההלכה מקיים 'מוקד כיפור' לשאלות הנוגעות
לצום יום הכיפורים הבעל"ט, על ידי עשרות רבנים ובשיתוף
ד"ר מומחים מנהלי מחלקות ופרופסורים שיתנו בע"ה מענה
הלכתי רפואי מדויק.

המוקד יתקיים בעזרת ה'

ביום חמישי ו' תשרי

בין השעות: 18:00 – 21:00

ובמוצאי שבת שובה

בין השעות: 21:00 – 23:30

למוקד ניתן לפנות במספר טלפון **3030*** (שלוחה 1^1)

זכרו ורשמו תאריך זה!

להקדשת המוקד חייגו **3030*** ופנו למזכירות

קו ההלכה הספרדי